

Papur i'r Pwyllgor Menter a Busnes: adroddiad dilynol ar Ymateb Ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar gyfleoedd cyflogaeth ar gyfer pobl dros 50 oed

Mae ymateb ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes ar gyfleoedd cyflogaeth ar gyfer pobl dros 50 oed bellach wedi'i gyhoeddi. Rwy'n gobeithio bod aelodau'r Pwyllgor wedi cael cyfle i ystyried y pwyntiau a godwyd yn yr ymateb hwnnw, gan gynnwys y sail resymegol dros pam nad oedd rhai argymhellion wedi'u derbyn ar hyn o bryd.

Cyn imi ddod i'r Pwyllgor ar 7 Hydref hoffwn achub ar y cyfle hwn i grynhoi'r pwyntiau a godwyd gennyf yn flaenorol a rhoi sylwadau ar yr hyn sydd, yn fy marn i, yn themâu sylfaenol sy'n ymddangos yn ganolog i'r 11 o argymhellion a gyflwynwyd gan y Pwyllgor.

Datblygu'r sail dystiolaeth ac asesu effaith

Canolbwyntiodd nifer o'r argymhellion ar ddatblygu sail dystiolaeth i edrych yn benodol ar yr unigolion hynny dros 50 oed. Rwy'n cydnabod yn llawn fanteision cynnal gwaith o'r fath. Fel y nodwyd yn ymateb ysgrifenedig Llywodraeth Cymru, ceir ymrwymiad i ddatblygu nifer o'r gweithgareddau a gynigir yn amodol ar adnoddau a chydabod y wybodaeth ymchwil ac ystadegol sydd eisoes ar gael inni.

Yn dilyn cyhoeddi'r Datganiad Polisi ar Sgiliau ym mis Ionawr 2014 rydym wedi gwneud nifer o newidiadau polisi a rhaglenni gyda'r nod o sicrhau ein bod yn gallu bodloni'r uchelgais hirdymor o system sgiliau gynaliadwy a chystadleuol i Gymru. Rwy'n ymrwymedig i sicrhau y gall y camau gweithredu sy'n cael eu cymryd gael eu hasesu'n briodol o ran eu heffaith ar yr economi, cyflogwyr ac unigolion yng Nghymru. Am y rheswm hwn gwnaethom gyhoeddi Mesurau Perfformiad Sgiliau ym mis Medi 2014 ac mae'r rhain yn parhau i gael eu mireinio a'u hintegreiddio o fewn cyflawni polisi a rhaglenni Llywodraeth Cymru.

Bydd y Mesur Perfformiad Sgiliau ar gyfer *Cydraddoldeb a Thegwch* yn darparu mwy o graffu ar gymorth i'r grwpiau hynny â nodweddion gwarchoddedig, gan gynnwys gweithwyr hŷn. Bydd hyn yn darparu sail dystiolaeth gref ar gyfer mesur effaith polisiau ac yn ein galluogi i ailgyfeirio adnoddau, lle y bo'n briodol.

Cyfathrebu ac ymgysylltu

Mae'r Pwyllgor wedi tynnu sylw at nifer o feysydd lle dylai ymgysylltu ddigwydd rhwng Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Rwyf hefyd yn ymwybodol o'r cynnig gan y Comisiynydd Pobl Hŷn sy'n awgrymu y dylai arweinydd gweinidogol dynodedig gael ei roi yn ei le yn gysylltiedig â'r Strategaeth Pobl Hŷn. Rwyf i fod i gyfarfod â'r Comisiynydd Pobl Hŷn yn fuan ac felly byddaf mewn sefyllfa well i roi sylwadau ar y cynnig hwn pan fyddaf yn dod i'r Pwyllgor ym mis Hydref.

Cymorth cyflogaeth

Fel y nodwyd yn ymateb ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i'r Pwyllgor, mae datganoli rhaglenni cyflogaeth yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) wedi bod yn ystyriaeth allweddol dros y misoedd diwethaf yn dilyn cyhoeddi papur gorchymyn Dydd Gŵyl Dewi ar ddiwedd mis Chwefror. Rwy'n gobeithio y bydd aelodau'r pwyllgor yn gwerthfawrogi bod yr ystyriaethau hyn yn gymhleth ac o bosibl yn hirfaith. Fodd bynnag, hoffwn roi sicrwydd i aelodau hefyd bod trafodaethau â'r Adran Gwaith a Phensiynau yn mynd rhagddynt ac rwy'n ymrwymedig i sicrhau ein bod, beth bynnag fydd y canlyniad, yn cael cynnig cyflogaeth cyson ac ymatebol i Gymru sydd o fudd uniongyrchol i unigolion o bob oedran.

Wrth i'r trafodaethau â Llywodraeth y DU fynd rhagddynt rydym yn parhau i sicrhau bod amrywiaeth o raglenni ar gael i gyflogwyr ac unigolion a fydd o fudd uniongyrchol i'r bobl hynny dros 50 oed. Rwyf wedi rhoi dadansoddiad o'r rhain yn fy mhapur cynharach i'r Pwyllgor, gan gynnwys cymorth gan raglenni llwyddiannus fel ReAct. Rwy'n gwerthfawrogi y byddai'r Pwyllgor, wedi'i gefnogi gan y mewnbwn a gafwyd gan randdeiliaid, yn dymuno i Lywodraeth Cymru ddatblygu cynllun Twf Swyddi Cymru i'r rhai dros 50 oed. Fodd bynnag, fel y nodwyd yn ymateb Llywodraeth Cymru, y sail resymegol dros Twf Swyddi Cymru yw cynorthwyo pobl ifanc i gael y profiad gwaith gwerthfawr sydd ei angen arnynt i symud ymlaen yn y farchnad lafur ac i liniaru effeithiau economaidd niweidiol hirdymor diweithdra ymhlith ieuencid. Erys hyn yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru.

Polisi a strategaeth sgiliau parhaus

Rwyf wedi amlygu'n flaenorol bod canolbwynt newidiadau diweddar i bolisi a rhaglenni wedi bod mewn ymateb i'r heriau a nodwyd yn y Datganiad Polisi ar Sgiliau a'r angen i ddatblygu system sgiliau gynaliadwy a chystadleuol i Gymru. Hyd yma rydym wedi datblygu gwaith mewn amrywiaeth o feysydd gan gynnwys ymgynghoriad a gwaith polisi helaeth ar brentisiaethau, cyhoeddi'r Fframwaith ar gyfer buddsoddi ar y cyd mewn sgiliau, y pwyslais ar effaith a ategir gan y Mesurau Perfformiad Sgiliau, cymorth i bolisi sgiliau rhanbarthol y mae gwaith y tair Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol yn sail iddo a'r ymgysylltu parhaus â'r Adran Gwaith a Phensiynau ar ddyfodol cymorth cyflogaeth yng Nghymru.

Ar yr adeg hon, ac o ystyried y rhaglen newid sydd eisoes yn mynd rhagddi i fynd i'r afael â'r heriau cymdeithasol ac economaidd sy'n wynebu economi Cymru, ni allaf ymrwymo i baratoi polisi neu strategaethau ychwanegol sy'n canolbwyntio'n benodol ar bobl hyn yng Nghymru. Fodd bynnag rwyf wedi derbyn nifer o argymhellion y Pwyllgor sy'n canolbwyntio ar ddatblygu sail dystiolaeth i edrych yn benodol ar yr unigolion hynny dros 50 oed a byddaf yn ystyried y sail dystiolaeth hon yn ofalus wrth inni symud ein rhaglen newid ymlaen.

Edrychaf ymlaen at drafod y pwyntiau uchod gydag aelodau'r Pwyllgor pan fyddaf yn dod i'r sesiwn graffu ar 7 Hydref.

Julie James AC
Y Dirprwy Weinidog Sgiliau a Thechnoleg